

دو کتابخانه نفیس شخصی

چندی پیش، با خرید ۳۵۸ نسخه خطی و ۱۱۵ نسخه خطی اهدایی، گنجینه کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته الله، شماری دیگر از ذخایر فرهنگی این آب و خاک را در دل خویش جای داد و از گزند زمان و آفت نسیان، مصون داشت. بخشی از این مجموعه تازه خریداری شده، به کتابخانه‌های شخصی دو عالم بزرگ، در شهر همدان، متعلق بوده است.

در این فرصت، به معرفی برخی از نسخه‌های این مجموعه و دیگر نسخه‌هایی که در فصل اخیر بتدریج خریداری شده، پرداخته و فهرستی اجمالی از نام کتاب، مؤلف، زبان، تاریخ کتابت، محل کتابت، نام کاتب و نوع خط هر یک از نسخه‌ها خواهیم نگاشت تا ان شاء الله در ادامه تدوین فهرست اصلی نسخه‌های خطی - که تاکنون سی جلد آن منتشر شده - به معرفی تفصیلی هر یک مبادرت شود.

کتابخانه شخصی مرحوم آیت الله میرزا موسی حسینی کلانتری

وی از علمای بزرگ، و خاندانش از خاندان‌های علمی شهر همدان بوده است. در سال ۱۲۳۶ ه. ق در همدان زاده شد و پس از عمری تلاش علمی و تألیف آثاری ارزشمند، به سال ۱۳۰۴ ه. ق درگذشت. و بنابر وصیت خود، او را در مسجدی معروف به مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله که خود آن را بنیان نهاده بود، به خاک سپرده شد. این کتابخانه که در بردارنده بیش از هشتاد جلد نسخه خطی و چند صد کتاب چاپی متفرقه می‌باشد، در پاییز سال جاری، به همت والای یکی از نوادگان آن مرحوم

حَبَّتِ الْإِسْلَامَ وَالْمُسْلِمِينَ، آقای حاج سید کاظم کمالی حسینی همدانی به کتابخانه آیت الله مرعشی اهدا گردید. ضمن قدردانی از این اقدام شایسته، امیدواریم تا خداوند بزرگ، نیاکان ایشان را غریق رحمت و واسعۀ خود قرار داده و توفیق آقای سید کاظم کمالی را مستدام فرماید.

زندگی‌نامه مرحوم آیت الله میرزا موسی حسینی کلاتری را تنی چند از مورخان و رجال‌شناسان در آثار خود آورده‌اند. از جمله:

الف. مرحوم آیت الله سید محسن امین عاملی در کتاب اعیان الشیعة (جلد دهم، چاپ دارالتعارف بیروت)، ص ۱۹۳.

ب. کتاب المآثر والآثار، چاپ سنگی تهران، ۱۳۰۷ ه.ق. باب دهم، ص ۱۶۴.

ج. مرحوم عبدالعزیز جواهر کلام، در دائرة المعارف اسلامی (ج ۲، ص ۱۵۹).

د. مرحوم آقا بزرگ تهرانی، در کتاب الکرام البررة (حرف میم) چنین آورده است: «او صاحب تألیفات بسیار و مدتی در هرات بوده و فرزندش آقا محمد نیز از علما، و به سال ۱۳۵۱ ه.ق در مشهد رحلت نمود.»

ه. تعدادی از مجلدات الدرریعة.

و. بزرگان و سخن‌سرایان همدان، تألیف دکتر مهدی درخشان، جلد دوم، (چاپ تهران،

۱۳۴۲ ش)، در بخشی از زندگی‌نامه میرزا موسی، در این کتاب چنین آمده:

«به طوری که نگارنده، ضمن تحقیق و استعلام از مردم بصیر و مطلع و معمر همدان از جمله پدر بزرگوارم مرحوم آقا علی درخشان و آقای معصومی (معروف به آخوند ملاعلی) دریافت، این سید میرزا موسی همدانی، همان سید جلیل‌القدر و بزرگواری است که در همدان به حاج میرزا موسی مشهور است. و از علما و زهاد و پرهیزکاران عصر خود بوده، تاریخ وفات او را در (۱۳۰۴ هجری قمری) نوشته‌اند و قبرش در مسجدی که خود بنا کرده و به نام مسجد پیغمبر معروف است، واقع شده. وی پدر عالم زاهد، سید محمد کمالی (معروف به کلاتری) و جد آقا سید علی کمالی می‌باشد. به طوری که آقای بُرنه، ضمن یادداشت‌های ارسالی خود آورده است: «حاج میرزا موسی معروف به کلاتر، مجتهد و فقیه و حکیم اصولی

و فاضل جامع، فرزند آقا فضل الله حسینی و از شاگردان ممتاز و برجسته حکیم سبزواری، فیلسوف مشهور می باشد، وی مردی سیّاح بود و در طلب علم به هر شهر و دیار می رفت...»

متأسفانه در مورد تألیفات آن مرحوم صاحب اعیان الشّیعه و دیگران، برخی آثار ایشان را که یک عنوان است، چند اثر دانسته اند. در صورتی که یک اثر است و در چندین مجلّد تدوین شده است. همچون شرح شرایع که چهارده مجلّد است، که هر جلد، یک کتاب از ابواب فقه را شامل می شود. به حمدالله، تمامی آثار آن مرحوم و فرزندش مرحوم میرزا محمد (که در این گزارش، زندگی نامه وی نیز آمده است) به خطّ مبارکشان در این مجموعه وجود دارد و هم اکنون در گنجینه نسخه های خطّی این کتابخانه قرار داده شده است.

مرحوم میرزا موسی کلاتری در ایام نوجوانی، نخست مقدمات علوم را از عموی خود، مرحوم میرزا ابوالحسن کلاتری در همدان بیاموخت. آنگاه به اصفهان عزیمت کرد و مدّت چهار سال در آن مرکز علمی به تحصیل پرداخت؛ پس به همدان مراجعت نمود؛ سپس عازم نجف اشرف گردید و در آن مرکز بزرگ علمی، مدّت ده سال به تحصیل و تدریس همّت گماشت. باز به همدان رفت و پس از پنج سال اقامت در وطن خود، به منظور استفاده از فیلسوف بزرگ اسلامی، حاج ملاهادی سبزواری، عازم سبزواری شد و مدّت دو سال نیز علوم عقلی و حکمت را از آن استاد نامدار بیاموخت. در این مدّت حاشیه ای بر کتاب الاسفار الاربعه ملاصدرا در سال ۱۲۸۴ ه.ق نگاشت؛ که در این مجموعه به خطّ وی وجود دارد. سپس عازم شهر هرات شد و مدّت یک سال و نیم در آن شهر نیز اقامت گزید. در آنجا نیز تعلیق بر تلخیص را نگاشت؛ آنگاه عازم سفر حج گردید؛ در مسیر خود از سوریه و بیت المقدّس و مصر بازدید نمود و در مراجعت از راه هند، عازم ایران گردید. وی تألیفات بسیاری دارد که بیشترین آن ها به خطّ خودش می باشد و در مجموعه اهدا شده به این کتابخانه موجود است. از آن جمله اند:

۱. شرح شرایع الاسلام (عربی)، شامل کتاب طهارت: نسخه اصل به خط نستعلیق تحریری ایشان، کتابت: سده ۱۳ ه.ق در شهر یزد، «شماره موقت: ۸۸۱۷».

۲. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب صلاة: نسخه اصل به خط مؤلف در ۲۷ ربیع الثانی سال ۱۲۸۲ ه.ق در یزد، «شماره موقت: ۸۱۸».
۳. شرح شرایع الاسلام، شامل صلاة مسافر: نسخه اصل به خط مؤلف؛ این جلد به ضمیمه کتاب لوامع النکات، از شیخ محمود بن محمد جعفر کزازی و قسمتی دیگر از شرح شرایع به خط مؤلف (کتاب صوم) و شرح بیست باب بیرجندی، در یک جلد می باشد. کتابت: سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۱۹».
۴. شرح شرایع الاسلام، شامل بخشی دیگر از کتاب صلاة: نسخه اصل به خط مبارک مؤلف که در تاریخ ۱۲۸۱ ه.ق در دارالعباد یزد آن را نگاشته است.
۵. شرح شرایع الاسلام، شامل بخش خلل الصلاة و کتاب خمس: نسخه اصل به خط مؤلف سده ۱۳ ه.ق؛ این جلد با یک نسخه از کتاب لوامع النکات، تألیف شیخ محمود بن محمد جعفر کزازی، که نسخه اصل و به خط مؤلف است، در یک جلد می باشد، «شماره موقت: ۸۲۱».
۶. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب زکوة: نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت: اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۲۲».
۷. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب حج و خمس و زکوة: نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت: دوم جمادی الاول ۱۲۸۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۲۳».
۸. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب طهارة - صلاة - جهاد: نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت: غرة رجب سال ۱۲۸۳ ه.ق، نسخه تصحیح و مقابله شده، «شماره موقت: ۸۲۴».
۹. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب التجارة: نسخه اصل به خط مؤلف در اواخر سده ۱۳ ه.ق.
۱۰. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب ضمان، صلح، شركة و وکالت: نسخه اصل به خط مؤلف در سال ۱۲۸۹ ه.ق، «شماره موقت: ۸۲۶».
۱۱. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب وقف، صدقات تا عتق: نسخه اصل به خط مؤلف که آن را در روستای سعیدآباد سیرجان در چهارم ذی قعدة سال ۱۲۸۲ ه.ق به پایان برده است، «شماره موقت: ۸۲۷».

۱۲. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب وقف: نسخه اصل به خط مؤلف؛ به ضمیمه بخشی از کتاب لوامع النکات (در شرح شرایع)، شامل کتاب صید و ذباحت و اجازة، تألیف شیخ محمود بن محمد جعفر کزازی: نسخه اصل به خط مؤلف، که در سال ۱۲۹۲ ه.ق آن را نگاشته است، «شماره موقت: ۸۸۲۸».
۱۳. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب حدود، تعزیرات تا پایان کتاب دیات: نسخه اصل، به خط مؤلف در سال ۱۲۸۹ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۲۹».
۱۴. شرح شرایع الاسلام، شامل کتاب صلاة: نسخه اصل، به خط مؤلف، در سال ۱۲۸۱ ه.ق، نسخه تصحیح و مقابله شده، «شماره موقت: ۸۸۳۰».
۱۵. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل (عربی): در اصول، نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۳۱».
۱۶. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل حقیقت و مجاز: نسخه اصل به خط مبارک مؤلف، در سال ۱۲۷۹ ه.ق در اصفهان، «شماره موقت: ۸۸۳۲».
۱۷. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، بحث اوامر: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۸۰ ه.ق در دارالسلطنه اصفهان، «شماره موقت: ۸۸۳۳».
۱۸. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل بحث نهی فی العبادات و المعاملات و عام و خاص: نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۳۴».
۱۹. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل مفهوم و منطوق و حجیة الظن: نسخه اصل به خط مؤلف، «شماره موقت: ۸۸۳۵».
۲۰. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل بحث عام و خاص: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۸۰ ه.ق در دارالسلطنه اصفهان، «شماره موقت: ۸۸۳۶».
۲۱. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل بحث ادله شرعیة: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۷۶ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۳۷».
۲۲. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل ادله عقلیة: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۷۳ ه.ق روی برگ آغاز نسخه، تقریظی در (صفر ۱۳۰۵ ق) آمده است، «شماره موقت: ۸۸۳۸».

۲۳. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل ادلّة عقلیّہ و بخشی از استصحاب: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۹۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۳۹».
۲۴. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل اجتهاد و تقلید: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۷۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۰».
۲۵. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل تعادل و تراجیح: نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۱».
۲۶. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل استصحاب و بخشی از اجماع و شهرة: نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۲».
۲۷. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، شامل بخش دیگری از استصحاب: نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت: اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۳».
۲۸. المسائل مستقصی فیہ بالحجج و الدلائل، بخش دیگر استصحاب: نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۹۰ ه.ق در نجف اشرف، در منزل امیرسید حسین، «شماره موقت: ۸۸۴۴».
۲۹. مجموعه رسائل مختلف در حکمت و حقیقت و مجاز (به صورت مسوده): نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۷۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۵».
۳۰. تعلیقه بر اسفار الاربعة (عربی): نسخه اصل به خط مؤلف در سبزوار؛ به ضمیمه تعلیقه ای دیگر بر اسفار، از حاج ملاهادی سبزواری، به خط سید علی حسینی همدانی، در سال ۱۲۸۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۷».
۳۱. رساله در مصاهره (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۴۹».
۳۲. مجموعه چند رساله در صلوة و معرفة النفس (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلف در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۵۰».
۳۳. رساله عملیّه در طهارت و صلاة (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلف، در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۵۱».
۳۴. رساله عملیّه در حج و اسرار آن (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۹۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۵۲».

۳۵. رساله عملیه در صلاة (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت: اواخر سده ۱۳ هـ.ق، «شماره موقت: ۸۸۵۳».
- این ۳۵ عنوان که نام برده شد، از تألیفات مرحوم آیت الله میرزا موسی حسینی همدانی کلاتری است، که تمامی آن‌ها نسخه اصل و به خط مبارک ایشان می باشد.
۳۶. شرح غرر الفرائد، یا حاشیه منظومه: از حاج ملاهادی سبزواری، به خط نستعلیق مرحوم آیت الله میرزا موسی حسینی کلاتری، در سال ۱۲۶۸ هـ.ق که در عصر مؤلف در سبزواری کتابت شده است، «شماره موقت: ۸۸۵۴».
۳۷. شرح تصریف (عربی): از تفتازانی، به ضمیمه مناہج الکافیة فی شرح الشافیة، از انصاری (عربی)، هر دو رساله به خط مبارک مرحوم آیت الله میرزا موسی حسینی کلاتری، در رجب ۱۲۶۱ هـ.ق، «شماره موقت: ۸۸۵۵».
۳۸. مجموعه چند رساله عربی، از جمله: آداب البحث و المناظره: ایچی و متن و شرح آن از محمد حنفی تبریزی، تمامی به خط نستعلیق مرحوم آیت الله میرزا موسی کلاتری، در سال ۱۲۶۲ هـ.ق در حجره ملاعلی خوئی، «شماره موقت: ۸۸۵۶».
۳۹. زاد المسافر (عربی): نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۲۹۲ هـ.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۹۴».
۴۰. جلد سوم الفتوحات المکیة: ابن العربی، تمامی به خط مرحوم میرزا موسی همدانی در سال ۱۳۰۳ هـ.ق.
- بخش دیگری از این مجموعه نیز از تألیفات فرزند میرزا موسی (سید محمد بن میرزا موسی حسینی همدانی، معروف به کمالی) است. وی در سال ۱۲۹۶ هـ.ق در همدان زاده شد.
- مرحوم آیت الله سید محسن امین عاملی، در کتاب اعیان الشیعة از وی به نیکی و احترام یاد کرده است. و در بخشی از شرح حال وی چنین آورده است:
- «کان عالماً زاهداً عابداً متقشفاً فی معیشته مع کونه من ذوی الثروة فقد ترک له ابوه ثروة واسعة، عزیز النفس، غیوراً علی الفقراء، حجّ فی شبابه ثم حجّ ثانیة و هو کهل، و کان یانس بالفقراء و المساکین...».
- مدتی در جبل عامل، اقامت داشته و در شقراء با مرحوم امین آشنایی داشته است.

آن مرحوم مدّتی از علمای بزرگ همدان و مدّتی دیگر در تهران و نیز در اصفهان، از استادان مشهور، کسب فیض نموده است. آن گاه به نجف اشرف رفته و از محضر حاج ملا محمد کاظم خراسانی (صاحب کفایه) برخوردار گردیده است. سپس عازم دمشق شد و سال‌ها در آن دیار سپری نمود. آن گاه عازم بیت المقدّس و از آنجا عازم قاهره گردید. پس از آن به هند رفت و از پس آن، عازم مشهد مقدّس شد. و بالاخره به همدان بازگشت، و ضمن خدمات علمی و اجتماعی خود، به فعالیت در مسجدالنبی آن شهر، که از آثار مرحوم پدرش بود، پرداخت. اما این سیّاح جویای علم، پس از چندی، بار دیگر به نجف اشرف رفت و پس از دو سال تحقیق و تدریس، آهنگ همدان کرد. و در مسیر خود، یک سال و نیم در قم، اقامت گزید. سرانجام بار دیگر به مشهد مقدّس مشرف شد و پس از سه ماه اقامت، روز چهارشنبه پنجم ذی‌قعدة الحرام سال ۱۳۴۹ ه.ق در آن شهر دنیا را وداع گفت.

در تشییع آن مرحوم تعداد زیادی از علما و روحانیون شرکت داشتند و پیکر پاک او را در جلوی نرده فولادی صحن مطهر حضرت ثامن الحجج (ع) دفن نمودند. آن مرحوم آثار علمی بسیاری را تألیف نموده و از آن جمله، آثاری است که در مجموعه‌ی اهدایی به این کتابخانه، به شرح ذیل موجود می‌باشد.^۱

۴۱/۱. رساله در عصر عنبی، (عربی): نسخه‌ی اصل به خطّ مؤلّف، در سال ۱۳۴۶ ه.ق، «شماره‌ی موقت: ۸۸۶۰».

۴۲/۲. حاشیه‌ی شرح منظومه‌ی سبزواری، در منطق (فارسی): جلد اوّل، نسخه‌ی اصل به خطّ مؤلّف، در ۲۷ ربیع‌الآخر سال ۱۳۲۰ ه.ق، «شماره‌ی موقت: ۸۸۶۹».

۴۳/۳. حاشیه‌ی شرح منظومه: جلد دوم، نسخه‌ی اصل به خطّ مؤلّف در سال ۱۳۲۶ ه.ق، «شماره‌ی موقت: ۸۸۷۰».

۱. مرحوم آیت‌الله حاج شیخ هادی تألهی همدانی رحمته‌الله، داماد ایشان بوده که خود نیز کتابخانه‌ی نفیسی داشته است؛ چند ماه قبل، آن کتابخانه را نیز، اینجانب از نوّه ارجمندشان، حجّت‌الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ محمد حسین تألهی همدانی، برای این کتابخانه خریداری نمودم.

- ۴۴/۴. حاشیه شرح منظومه: جلد سوم، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۲۶ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۷۱».
- ۴۵/۵. شرح کفایة الاصول (عربی): جلد اول، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۱ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۲».
- ۴۶/۶. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۲۷ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۳».
- ۴۷/۷. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۲ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۴».
- ۴۸/۸. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۱ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۵».
- ۴۹/۹. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۳ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۶».
- ۵۰/۱۰. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در ۱۲ ذی قعدة سال ۱۳۳۴ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۷».
- ۵۱/۱۱. شرح کفایة الاصول، جلد دیگر، نسخه اصل به خط مؤلف، در اوایل سده ۱۴ ه.ق در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۷۸».
- ۵۲/۱۲. شرح دیباجة غرر الفوائد (نسخه مسوده، عربی): نسخه اصل به خط مؤلف در سال ۱۳۲۵ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۷۹».
- ۵۳/۱۳. توضیحات بعض لغات تفسیر جلالین (عربی): نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۲۸ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۷۰».
- ۵۴/۱۴. شرح نجات العباد (فارسی و عربی)، شامل کتاب حیض، نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۲۷ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۱».
- ۵۵/۱۵. مجموعه ای شامل توضیحات تفسیر صافی و کتاب شوارق (فارسی و عربی): نسخه اصل، به خط مؤلف، «شماره موقت: ۸۸۸۲».
- ۵۶/۱۶. مجموعه چندرساله، از جمله: الف. شرح قانونچه در طب، از همین مؤلف (نسخه اصل): ب. تعلیقه بر هیئت، از هادی بن احمد بن محمد مهدی شریف اصفهانی خاتون

- آبادی؛ ج. تقویم؛ د. تشریح الافلاک. تمامی این رساله‌ها به خط مرحوم سید محمد بن میرزا موسی کمالی همدانی، در سال ۱۳۳۳ ه.ق می‌باشد، «شماره موقت: ۸۸۸۳».
- ۵۷/۱۷. حاشیه‌ی غایه‌الآمال مامقانی (عربی): نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۲۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۴».
- ۵۸/۱۸. حاشیه‌ی رساله‌ی فقهی (عربی): شامل بیع فضولی، نسخه‌ی اصل به خط مؤلف در سال ۱۳۲۵ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۵».
- ۵۹/۱۹. حاشیه‌ی کتاب جواهرالکلام (عربی): شامل کتاب خمس، زکاة، صوم و احکام اموات؛ نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در ۲۷ ربیع‌الآخر سال ۱۳۴۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۶».
- ۶۰/۲۰. حاشیه‌ی جواهرالکلام (جلد دیگر): شامل کتاب صوم، بیع، نکاح؛ نسخه‌ی اصل به خط مؤلف در سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۷».
- ۶۱/۲۱. حاشیه‌ی جواهرالکلام (جلد دیگر): شامل کتاب حج، قضاوشهادات؛ نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، «شماره موقت: ۸۸۸۸».
- ۶۲/۲۲. حاشیه‌ی جواهرالکلام (جلد دیگر): شامل صید و ذباحت، شفعه، احیاء اموات، دیات، صلاة، نکاح، طلاق؛ نسخه‌ی اصل به خط مؤلف در سال ۱۳۴۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۸۹».
- ۶۳/۲۳. حاشیه‌ی جواهرالکلام (جلد دیگر): شامل کتاب وصیت، طهارت، تجارت؛ نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۹۰».
- ۶۴/۲۴. حاشیه‌ی جواهرالکلام (جلد دیگر): نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۱۷ ه.ق، در مدرسه‌ی صدر اصفهان، «شماره موقت: ۸۸۹۱».
- ۶۵/۲۵. تعلیقه بر قوانین الاصول (عربی): نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۱۹ ه.ق، در نجف اشرف، «شماره موقت: ۸۸۹۲».
- ۶۶/۲۶. بیان بعض لغات زبده التفسیر ملافتح‌الله کاشانی (فارسی و عربی): نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۸ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۹۳».
- ۶۷/۲۷. کشکول (فارسی و عربی): نسخه‌ی اصل به خط مؤلف، در سده ۱۴ ه.ق؛

در آغاز نسخه، تقریظی از فرزند مؤلف، علی بن محمد کمالی، در ۲۲ صفر ۱۳۵۴ ه.ق آمده است، «شماره موقت: ۸۸۹۵».

نسخه‌هایی که تا این جا نام برده شد، از آثار میرزا موسی و فرزندش میرزا محمد می باشد. نسخه‌های خطی دیگری که در ذیل، از پی آنها می آید، در این مجموعه وجود دارد، اما از آثار تألیفی آن بزرگواران نیست.

۶۸/۱. خزائن الاصول (عربی)، از ملا آقا ابن عابد شیروانی دربندی، نسخه نفیس، کتابت سده ۱۳ ه.ق، در عصر مؤلف، روی برگ آغاز، تقریظی به خط و مهر مؤلف آمده است. این نسخه را مؤلف، خود، مقابله و تصحیح کرده است. «شماره موقت: ۸۹۰۰».

۶۹/۲. رساله در حکمت و فلسفه (عربی): جلد دوم، مؤلف ناشناخته، کتابت: ۱۲۲۱ ه.ق، به خط نسخ و نستعلیق شکسته از محمد کاظم بن محمد نصیر هزار جریبی، «شماره موقت: ۸۸۶۲».

۷۰/۳. بغیة الالباء المختصر من معجم الادباء (عربی): جلد اول، از علی ابن انجب ابن عیدالله الخازن، کتابت: ۱۰۸۶ ه.ق، به خط نسخ از احمد بن یحیی ابن علی، «شماره موقت: ۸۸۶۴».

۷۱/۴. حاشیة حاشیة خفری (عربی): از حسین بن ابراهیم تنکابنی، کتابت: سده ۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۶۵».

کتابخانه شخصی مرحوم حاج عندلیب الذاکرین همدانی

این کتابخانه که مشتمل بر صد و هفده نسخه خطی، و تعدادی کتاب چاپی متفرقه است، از فرزند آن مرحوم جناب حجّت الاسلام والمسلمین، آقای شیخ محمد عندلیب زاده برای این کتابخانه، توسط اینجانب خریداری گردید. تعدادی از آنها را به شرح ذیل برگزیده‌ایم و به معرفی آنها پرداخته‌ایم.

۷۲/۱. مجموعه دو رساله: الف. در بیان فضیلت انسان و مراتب آن و اثبات وحدت (فارسی): از محمد دهمدار، کتابت: سده ۱۳ ه.ق، برگ پایانی افتاده، صفحات مجدول، و در آغاز دو صفحه با سرلوح زیبا و رنگین؛ ب. رساله دقائق الحقایق (فارسی): از همان مؤلف، نسخه مقابله و تصحیح شده، «شماره موقت: ۸۹۵۹».

- ۷۳/۲. منهاج الفلاح (فارسی و عربی): از علی بن شاه محمود بافقی، خطّ نسخ، کتابت: سده ۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۶۰».
- ۷۴/۳. مجموعه تقریرات مرحوم آیت‌الله سید محمد هزاوه‌ای، مدعوبه سید عراقی (اراکلی): نسخه اصل به خطّ مؤلف، «شماره موقت: ۸۹۶۴».
- ۷۵/۴. مصائب المعصومین (عربی) از عبدالخالق بن عبدالرحیم یزدی: خطّ نسخ خوش از محمد ابراهیم بن علی عسکر محلاتی، در سال ۱۲۵۳ ه.ق، نسخه بر مؤلف خوانده شده و دست خطّ وی در سال ۱۲۵۴ ه.ق با مهر در پایان نسخه آمده است. «شماره موقت: ۸۹۶۵».
- ۷۶/۵. مجموعه تقریرات سید عبدالمجید همدانی (عربی): نسخه اصل به خطّ مؤلف، در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۶۶».
- ۷۷/۶. قصص الانبیاء (فارسی): مؤلف ناشناخته، کتابت: سده ۱۳ ه.ق، خطّ نستعلیق خوش، «شماره موقت: ۸۹۶۹».
- ۷۸/۷. معدن البکاء فی مصیبه آل عبا (عربی): از محمد صالح بن محمد برغانی قزوینی، خطّ نسخ عالی از محمود بن علی اصغر جیلانی لنگرودی حائری، در سال ۱۳۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۷۰».
- ۷۹/۸. مجموعه‌ای شامل چهار رساله عربی (درطب) بدین ترتیب:
الف. منظومه فی الطب: قوامی؛ ب. قانونچه: چغینی خوارزمی؛ ج. شرح نفیسی: نفیس بن عوض؛ د. رساله در طب: مؤلف ناشناخته.
- رساله‌های (الف، ج، د) به خطّ نسخ و نستعلیق خوش از علی اصغر بن محمد باقر ابن عبدالکریم منجم تبریزی، به سال ۱۲۷۰ و ۱۲۷۵ ه.ق؛ رساله (ب) به خطّ نسخ محمد بن محمد محسن قزوینی، در سال ۱۲۲۰ ه.ق؛ نسخه مصحح با حواشی، رحلی، «شماره موقت: ۸۹۷۱».
- ۸۰/۹. درالتظیم فی تفسیر القرآن الکریم (فارسی و عربی): از محمد رضا بن محمد امین همدانی، خطّ نستعلیق خوش از محمد کاظم بن میرزا محمد باقر حسنی حسینی طباطبائی، در سال ۱۲۳۲ ه.ق، رحلی، «شماره موقت: ۸۹۷۵».
- ۸۱/۱۰. تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال (معروف به رجال و سیط استرآبادی):

خطّ نسخ خوش از محمد رضا بن علی مازندرانی، در دهم رمضان ۱۰۶۱ ه.ق، نسخه مقابله و تصحیح شده، و زبیری بزرگ، «شماره موقت: ۸۹۸۳».

۸۲/۱۱. فضائل الخمسة (عربی و فارسی): مؤلف ناشناخته، برگ‌های آغاز و انجام نسخه افتاده است، کتابت: سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۸۴».

۸۳/۱۲. رساله در حکومت‌داری (فارسی): مؤلف ناشناخته، برگ‌های آغاز و انجام افتاده است، خطّ شکسته، کتابت: سده ۱۳ ه.ق، نسخه مجدول، «شماره موقت: ۸۹۸۷».

۸۴/۱۳. دیوان فارسی میرزا حبیب‌الله (متخلّص به نیاز): دیوان محمد تقی عاشق همدانی: خطّ نستعلیق خوش، کتابت: نوزدهم ربیع الآخر ۱۳۶۴ ه.ق، نسخه مجدول، «شماره موقت: ۹۸۹۴».

۸۵/۱۴. دیوان فارسی جودی؛ دیوان فارسی پروین همدانی: سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۹۷».

۸۶/۱۵. شرح زیده الاصول شیخ بهاء‌الدین عاملی (عربی): از ملا صالح مازندرانی، سده ۱۳ ه.ق نسخه مقابله و تصحیح شده، «شماره موقت: ۹۰۰۴».

۸۷/۱۶. خواصّ الاشیاء (فارسی): مؤلف ناشناخته، خطّ نستعلیق، ۱۲۲۹ ه.ق، چند برگ از آغاز افتاده، نسخه تصحیح شده، «شماره موقت: ۹۰۱۳».

۸۸/۱۷. مجموعه دو رساله فارسی: الف. طوابع النساء و الرجال: مؤلف ناشناخته، بدون آغاز و انجام؛ ب. پری‌نامه و دیوانه: مؤلف ناشناخته. سده ۱۳ ه.ق، مطالب نسخه به صورت مورّب و ساده، کتابت شده است. «شماره موقت: ۹۰۱۶».

۸۹/۱۸. احوال جغرافیایی و مذاهب و عالم اسلامی و مطالب دیگر: مؤلف ناشناخته، برگ‌های آغاز و انجام افتاده، خطّ نسخ و شکسته نستعلیق، سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۹۰۱۷».

۹۰/۱۹. لسان المسلمین فی ردّ المبلّغین من المسیحیین و الکلیمیین (فارسی): از شیخ عبدالحسین نجفی، ملقب به شرع الاسلام سده ۱۴ ه.ق، عناوین مشکئی، «شماره موقت: ۹۰۱۸».

- ۹۱/۲۰. مجموعه دو رساله فارسی: الف. رساله در ریاضی: مؤلف ناشناخته؛ ب. رساله در حساب: از حسن بن محمد نیشابوری. بدون آغاز و انجام، خط نسخ خوش ۱۰۵۵ ه.ق، نسخه مقابله و تصحیح شده، «شماره موقت: ۹۰۲۰».
- ۹۲/۲۱. مناظر الانشاء (فارسی): از خواجه جهان عمادالدین محمود بن محمد گاوآن سده ۱۱ ه.ق خط نستعلیق خوش، برگ‌های آغاز و انجام افتاده، «شماره موقت: ۹۰۲۸».
- ۹۳/۲۲. تحفة الوزراء (فارسی): از جلال‌الدین محمد اصفهانی، خط نستعلیق خوش جلی، برگ‌های آغاز و انجام افتاده، سده ۱۳ ه.ق، نسخه مصحح، «شماره موقت: ۹۰۲۹».
- ۹۴/۲۳. تحفه سلیمانی (فارسی): از سید روح‌الامین بن محمد نائینی، خط نسخ زیبا، سده ۱۱ ه.ق، برگ آغاز افتاده، نسخه تصحیح و مقابله شده، «شماره موقت: ۹۰۲۳».
- ۹۵/۲۴. دیوان شعر فارسی (سلیمان نامه): مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق شکسته، سده ۱۳ ه.ق، نسخه مصحح، «شماره موقت: ۹۰۴۱».
- ۹۶/۲۵. رساله در لقاءالله (فارسی): مؤلف ناشناخته، سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۹۰۴۵».
- ۹۷/۲۶. شرح مشکلات الاشارات و التنبیها (عربی): از خواجه نصیرالدین طوسی، نسخه بسیار نفیس و کهن، بخشی از نسخه، در سده ۸ ه.ق، و بخشی دیگر در سده ۱۳ ه.ق کتابت شده، عناوین مشککی و درشت‌تر از متن، بیاض، «شماره موقت: ۹۰۵۷».
- ۹۸/۲۷. وظایف اداره کل اوقاف در ۲۷ شعبان ۱۳۲۸ ه.ق: مؤلف ناشناخته، ۱۳۴۱ ه.ق، خط نستعلیق خوش، «شماره موقت: ۹۰۶۷».
- ۹۹/۲۸. مجموعه چند رساله: الف. رباعیات ابوسعید ابوالخیر؛ ب. منظومه شرفنامه قم، شامل اشعار فارسی در خصوص حضرت معصومه علیها السلام (فارسی): مؤلف ناشناخته، به انضمام چند رساله دیگر، خط نسخ و نستعلیق، «شماره موقت: ۹۰۵۸».
- ۱۰۰/۲۹. مجموعه چند رساله (فارسی و عربی): الف. تقریرات ابراهیم خان؛ ب. اعتقادات شیخ صدوق؛ ج. تجارب شهریاری فی علم الکاف. کتابت: سده ۱۳ ه.ق، عناوین سنگرف، نسخه مصحح، «شماره موقت: ۹۰۶۰».

- ۱۰۱/۳۰ . ترجمه رساله‌ای از جابر بن حیان (فارسی): خط شکسته، سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۹۰۷۰».
- ۱۰۲/۳۱ . کتاب المناقب (عربی): از یحیی بن محمد شفیع اصفهانی بیدآبادی خط نسخ، سده ۱۳ ه.ق نسخه مصحح، «شماره موقت: ۸۷۵۸».
- ۱۰۳/۳۲ . اساغریا (عربی): از براکلسوس کرمانی، خط نستعلیق تحریری، بیستم ربیع الآخر ۱۳۳۳ ه.ق، تصحیح در حاشیه، در پشت برگ آغاز چنین آمده است: «این نسخه از کتابخانه مرحوم سید محمد علی سید الحکماء^۱ به اینجانب سید صدرالدین ظهیرالاسلام زاده انتقال یافته است، در تاریخ (۱۳۲۰ ش) در دزفول.»، «شماره موقت: ۸۷۶۰».
- ۱۰۴/۳۳ . مصابیح القلوب (فارسی): از محمد حسین بن عبدالباقی حسینی حسنی، شعبان ۱۲۳۰ ه.ق، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۷۵۹».
- ۱۰۵/۳۴ . مجموعه‌ای شامل ادعیه و زیارات؛ به ضمیمه کتاب تحفة الائمة (عربی و فارسی): از ملا مسکین بن محمد رضا امامی، خط نستعلیق، دوشنبه هجدهم ذی حجه ۱۳۰۵ ه.ق، که بنا به خواهش محمد بن عطار به قلم میرزا یوسف مکتب دار کتابت شده است. عناوین درشت تر از متن، بخشی از کتاب به خط محمد حسن عطار تهرانی، «شماره موقت: ۸۷۶۱».
- ۱۰۶/۳۵ . المطالب العالیة فی الاحادیث المتعلقة بصلوة الجمعة (عربی): مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق (برگ‌ها اندکی رطوبت دیده و فرسوده شده است)، «شماره موقت: ۸۷۶۲».
- ۱۰۷/۳۶ . کنز اللطائف فیما یتحتاج الیه بصحیح المصاحف (عربی): از جبران حسین بن عثمان، خط نسخ، سده ۱۱ ه.ق، نسخه مصحح، «شماره موقت: ۸۷۶۳».
- ۱۰۸/۳۷ . مجموعه ادعیه و زیارات و ترجمه عیون اخبار الرضا و کامل الزیارات (عربی

۱. سید محمد علی سید الحکماء غیر از سید علی سید الحکماء و یا سید الاطباء (جد بزرگوار پدرم، مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته) می‌باشد. آن مرحوم در سال ۱۳۱۶ ق وفات یافته و خود یک عالم مبرز و پزشک نامدار عصر خویش بوده است.

و فارسی): از آقاجسن بن آقاجسن خوانساری، خط نسخ خوش، سده ۱۱ ه.ق، تصحیح و مقابله در حاشیه، «شماره موقت: ۸۷۶۴».

۱۰۹/۳۸. کتاب الرجال (عربی): مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق خوش، اوایل سده ۱۱ ه.ق، عنوان شنگرف؛ در انجام نسخه، یادداشتی آمده که نسخه در تاریخ، ۱۰۱۲ ه.ق به قلم محمدتقی بن مسعود بیک طالقانی کتابت شده است. نسخه مصحح، «شماره موقت: ۸۷۶۵».

۱۱۰/۳۹. رساله در ردی بر رد عقاید شیعه (فارسی): نسخه اصل به خط مؤلفی ناشناخته (نسخه، قلم خوردگی فراوان دارد)، «شماره موقت: ۸۷۶۶».

۱۱۱/۴۰. منشآت فارسی: مؤلف ناشناخته، خط شکسته نستعلیق و نسخ خوش، عنوان با عبارت «از طرف جناب اشرف به...» آمده است، سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۷۶۷».

۱۱۲/۴۱. مجموعه بیست رساله مختلف (عربی): از علامه مرحوم آقا محمد باقر بهبهانی، «شماره موقت: ۸۷۶۸».

۱۱۳/۴۲. صحیفه مبارکه سجادیه: نسخه بسیار نفیس و هنری، به خط نسخ ممتاز یکی از استادان مسلم خوشنویسی در عصر صفوی، متأسفانه بخشی از برگ پایانی بریده شده و نام کاتب از میان رفته است: عنوان با آب طلای ناب، صفحات مجدول و برگ‌ها متن و حاشیه شده است، رقی، «شماره موقت: ۸۵۰۱».

۱۱۴/۴۳. تحفة الاخیار در شرح فارسی کتاب مونس الابرار: از ملا محمد طاهر بن محمدحسین قمی، خط شکسته نستعلیق خوش، سده ۱۲ ه.ق، اندکی از نسخه را موریا نه خورده و فرسوده شده است. در پشت برگ آغاز، مطلبی در مورد نسخه به خط محمود بن ابراهیم بن قهرمان بیک از طایفه زند آمده است. «شماره موقت: ۸۹۶۱».

۱۱۵/۴۴. تذکرة الاخوان (فارسی): از محمد علی بن زین العابدین رفسنجانی، خط نسخ، سده ۱۳ و ۱۴ ه.ق، نسخه مصحح، «شماره موقت: ۹۸۶۲».

۱۱۶/۴۵. خواص آیات و منافع سور قرآن کریم (فارسی): از عبدالعلی بن محمدحسین، ۹۲۶ ه.ق، کتابت: اوایل سده ۱۱ ه.ق، برگ پایانی افتاده، دارای سرلوح عالی از عصر صفوی، خط نستعلیق خوش، «شماره موقت: ۸۷۹۷».

۱۱۷/۴۶. فقه فارسی: مؤلف ناشناخته، نسخه اصل به خط مؤلف، نیمه دوم سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۷۹۸».

۱۱۸/۴۷. شرح سند حدیث شریف کسا (فارسی): مؤلف ناشناخته، نسخه به فرموده محمدحسین طباطبائی، به قلم محمد شریعتی، در نهم ربیع الاول ۱۳۵۹ ه.ق کتابت شده است. خط نسخ، «شماره موقت: ۸۷۶۹».

۱۱۹/۴۸. مراسلات (فارسی): مؤلف ناشناخته، خط شکسته جلی بدون نقطه، ۱۲۶۳ ه.ق، بر روی برگ آغاز نوشته شده که این مرسل از کربلایی احمدخان است. «شماره موقت: ۸۷۷۰».

همان‌گونه که در ابتدای این گزارش گذشت، به جز دو کتابخانه شخصی‌ای که یادآور شدیم، نسخه‌های نفیس دیگری بتدریج در پاییز سال جاری توسط اینجانب برای کتابخانه خریداری گردیده است. تعدادی از آن‌ها را به ترتیب زیر برمی‌شمیریم. ۱۲۰/۱. نتیجه البديعة فی علم فروع الشريعة^۱ (عربی): جلد دوم (فقه)، از میرزا محمد حسین بن عباسعلی قزوینی کربلایی، از علمای نیمه دوم سده ۱۳ ه.ق. این جلد، شامل کتاب نکاح می‌باشد. کتاب در کربلای معلی، شب دوشنبه بیست و چهارم محرم ۱۲۷۵ ه.ق، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۰۲».

۱۲۱/۲. جلد دیگر کتاب نتیجه البديعة، شامل کتاب الاطعمة و الاشرية: از همان مؤلف، کتابت در عصر مؤلف، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۰۳».

۱۲۲/۳. جلد دیگر کتاب نتیجه البديعة، شامل کتاب الضمان و اسبابه و مستقاته و احکامه اللاحقة علیه: از همان مؤلف، خط نسخ، کتابت در عصر مؤلف، سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۰۴».

۱۲۳/۴. جلد دیگر کتاب نتیجه البديعة، شامل کتاب الوکالة: از همان مؤلف، کتابت در عصر مؤلف، نیمه دوم سده ۱۳ ه.ق، خط نسخ، دوره این کتاب، تا کنون چاپ نشده است. «شماره موقت: ۸۹۰۵».

۱. نام این کتاب در فهرس موجود از جمله در کتاب الذریعة نیامده است.

- ۱۲۴/۵. تحفه سلطانیه، در علم نجوم و هیئت، (فارسی): از محمد قاسم بن محمد طالب ترمذی، که آن را برای عبدالعزیز بهادر سلطان تألیف کرده است، ۱۰۵۰ ه.ق، خط نستعلیق خوش، صفحات مجدول، زرین بالاچورد، برگ آغاز افتاده است، «شماره موقت: ۸۹۰۶».
- ۱۲۵/۶. تعلیقه بر کتاب قوانین الاصول میرزای قمی (عربی): از حسین بن محمد علی مازندرانی بارفروشی (بابلی)، صفر ۱۳۱۶ ه.ق، خط نستعلیق از ابوطالب بن هادی بن ابوطالب بن مرضی در قریه رکابدار کلا از روستاهای نوکندکا، «شماره موقت: ۸۹۰۷».
- ۱۲۶/۷. کیمیاء السعادة^۱ (عربی): به خط ابن محمد کاظم منشی کرمانی، متأسفانه نام مؤلف محو شده است. کتابت در صفر ۱۲۷۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۰۸».
- ۱۲۷/۸. دیوان اشعار فارسی معین‌الدین علی تبریزی (معروف به قاسمی و مشهور به قاسم انوار): از شعرای سده هشت هجری قمری، این نسخه را محمد رضا نوری به سال ۱۲۹۸ ه.ق برای حاج شیخ؟ کتابت نموده است، خط نستعلیق، «شماره موقت: ۸۹۰۹».
- ۱۲۸/۹. انیس الطلاب من الفوائد^۲ (عربی): جلد دوم، از آقا محمد جعفر ابن آقا محمد علی بن آقا محمد باقر بهبهانی حائری کرمانشاهی، کتابت نسخه در محرم سال ۱۲۳۶ ه.ق و سال تألیف کتاب در ذی حجه ۱۲۳۵ ه.ق، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۱۰».
- ۱۲۹/۱۰. جنگ فارسی (شامل مطالب متفرقه تاریخی و ادبی و غیره): خط نستعلیق، اواخر سده ۱۳ ه.ق، رقعی، «شماره موقت: ۸۹۱۱».
- ۱۳۰/۱۱. فقه عربی (شامل کتاب حج و بعضی ابواب دیگر فقه): از مرحوم آیت‌الله سید علی‌اصغر بن محمد شفیعی جابلقی بروجردی^۳، متوفی به سال ۱۳۱۳ ه.ق، نسخه اصل و به خط مؤلف، اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۱۲».

۱. این نسخه در کتابخانه مرحوم آیت‌الله حاج سید رحمان‌الله موسوی قرار داشته است. خوشبختانه بیشتر نسخه‌های نفیس آن کتابخانه از سی سال پیش تاکنون، بتدریج، توسط اینجانب از نوادگان ایشان، برای این کتابخانه بزرگ، خریداری گردیده است.

۲. این نسخه نیز، در کتابخانه مرحوم آیت‌الله حاج سید رحمان‌الله موسوی قرار داشته است.

۳. وی مؤلف کتاب‌های بسیار از جمله کتاب طرائف المقال فی معرفة طبقات الرجال (عربی) می‌باشد؛ که براساس یک نسخه نفیس به خط مؤلف، موجود در این کتابخانه، در سال ۱۴۱۰ ه.ق، با مقدمه مفصل پدر بزرگوارم مرحوم آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی با عنوان الظرائف فی ترجمه صاحب الطرائف از سوی واحد انتشارات این کتابخانه، در دو جلد، برای نخستین بار چاپ و منتشر گردیده است.

۱۳۱/۱۲. رساله در مورد قصیده سیدحمیری (که به خواسته مرحوم میرزای بزرگ شیرازی نوشته شده است): تمامی جزوه به خط مرحوم آیت الله حاج میرزا محمد ارباب قمی اشراقی^۱ است، که آن را در ۱۳۰۳ ه.ق، به خط نسخ کتابت نموده است. «شماره موقت: ۸۹۱۳».

۱۳۲/۱۳. کتاب غایة المراد فی وفق الاعداد (فارسی): در علوم غریبه، از کمال الدین سُتری (شوشتری)، معروف به صوفی، نسخه دارای جداول و اشکال بسیار، با شنگرف، کتابت در اوایل سده ۱۱ ه.ق، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۱۴».

۱۳۳/۱۴. کشف الآیات (عربی): از میرزا موسی هزاری، وی این کتاب را براساس اسما و افعال و حروف و محلّ سوره‌ها و شماره جزء، ترتیب داده و به صورت جداول است. کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۱۵».

۱۳۴/۱۵. کتاب در مسائل اعتقادی (عربی): از سید محمد بن مرتضی ساروی، که آن را برای فرزندان خود به نام‌های عبدالله و ابوالمحاسن، علی که به حد بلوغ رسیده‌اند، در پنج فصل نگاشته است. کتابت در اوایل سده ۱۲ ه.ق، خط نسخ خوش، «شماره موقت: ۸۹۱۶».

۱۳۵/۱۶. تاریخ ائمة اطهار (ع) و پیغمبر اکرم ﷺ و فضائل آن بزرگواران (فارسی): از کتاب‌های بسیاری نقل قول نموده است، مؤلف ناشناخته، کتابت در اوایل سده ۱۴ ه.ق، احتمالاً نسخه اصل، «شماره موقت: ۸۹۱۷».

۱۳۶/۱۷. نسخه‌ای دیگر از کتاب تاریخ ائمة اطهار (ع) و...: خط نسخ، احتمالاً نسخه اصل، کتابت در اوایل سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۱۸».

۱۳۷/۱۸. نسخه‌ای دیگر از کتاب تاریخ ائمة اطهار (ع) و...: احتمالاً نسخه اصل، به خط مؤلف، در اوایل سده ۱۴ ه.ق، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۱۹».

۱۳۸/۱۹. جنگ نفیس (فارسی، شامل اشعار و مطالب گوناگون تاریخی): صفحات مجدول زرین، خط نستعلیق خوش، کتابت در سده ۱۱ ه.ق، دارای یک سرلوح زیبا از عصر صفوی، «شماره موقت: ۸۹۲۰».

۱. وی از علمای برجسته قم و دارای کتابخانه‌ای نفیس بوده است. پس از رحلت او نسخه‌های خطی آن مرحوم میان بازماندگانش تقسیم گردید. به حمدالله بیشتر نسخه‌های کتابخانه ایشان، از سی سال قبل تاکنون به تدریج توسط اینجانب از بازماندگانش، برای این کتابخانه بزرگ خریداری گردیده است.

۱۳۹/۲۰. طبّ ترکی: از سیّد محمّد طبیب (مشهور به امیرچلبی) که آن را در سال ۱۰۳۴ ه.ق، تألیف نموده است. کتابت در دهم رجب ۱۰۶۳ ه.ق، در قصبه اسکدار در ترکیه فعلی، خطّ نسخ از ولی‌ابن فتح‌الله (مشهور به بازارباشی)، صفحات مجدول، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۲۱».

۱۴۰/۲۱. کتاب در حکمت و فلسفه (فارسی): مؤلف ناشناخته، خطّ نسخ خوش، عناوین شنگرف، برگ‌آغاز افتاده، «شماره موقت: ۸۹۲۲».

۱۴۱/۲۲. مجموعه‌ای شامل چندین رساله و منظومه فارسی نفیس:

الف. بخشی از دیوان عرفی؛ ب. قصاید سخنورخان حکمت؛ ج. قصیده «گل‌گشتی» میرنجات؛ د. اشعار محمد سعید اعجاز لاهوری؛ ه. بخشی از اشعار کلیم؛ و. اشعار محمد قلی سلیم؛ ز. بخشی از اشعار کلیم؛ ح. قصیده ملامنیر لاهوری در هجو فردا کول و شکم خوار؛ ط. قصاید محمد قلی سلیم؛ ی. سوز و گداز ملانوعی؛ ک. مثنوی «رمزدان خفی و جلی» میان ناصرعلی؛ ل. معراج الخیال، علیرضاتجلی؛ م. قصیده هجویه محمد قلی سلیم؛ ن. مثنوی امتیازخان خالص استرآبادی؛ س. وقایع محاصره شهر حیدرآباد در هند: از نعمت خان عالی؛ ع. سفارش نامه ظریف (که نعمت خان، در حق قاضی نوشته است)؛ ف. قصاید در هجو شفیعا؛ ص. رساله مفرّح القلوب (در معجون طبّی)؛ ق. رقعہ (به محاوره اهل بلخ)؛ ر. دیباچه خان خلیل از ظهوری؛ ش. دیباچه گلزار ابراهیم ظهوری؛ ت. نامه شاه‌عباس به اکبرشاه هندی؛ ث. رساله در کنایات و استعارات؛ غ. رساله سراج المنیر، شامل بیست «لمعه» و یک «خاتمه».

این مجموعه بسیار نفیس در اواخر سده ۱۲ ه.ق، کتابت شده است. صفحات مجدول و دارای کمند با شنگرف، خطّ نستعلیق، «شماره موقت: ۸۹۲۳».

۱۴۲/۲۳. انظار الکواکب^۱ در علم نجو و هیئت (فارسی): از محمد صلاح‌الدین (متخلّص به گیسو) خطّ نستعلیق هندی، کتابت در اوایل سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۲۴».^۲

۱. نام این کتاب در فهرس موجود یافت نشد.

۲. متأسفانه این نسخه چون در هند بوده مورد هجوم موربانه قرار گرفته و فرسوده شده و اندکی به صورت غیرعلمی ترمیم شده است.

- ۱۴۳/۲۴. لوامع الاحکام و یا لوامع التکات^۱ در فقه، (عربی): از میرزا محمود بن جعفر بن باقر میثمی عراقی (اراک^۲، مقیم تهران) متوفی به سال ۱۳۰۸ ه.ق، عناوین به صورت «لامعه» می باشد. تمامی فقه به جز کتاب طهارت و مکاسب را دربر می گیرد. خط نستعلیق عبدالحسین، جمعه بیستم ذی حجه سال ۱۳۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۲۵».
- ۱۴۴/۲۵. تفسیر سوره یوسف (فارسی): از ملامعین جوینی، کتابت در محرم ۱۲۹۴ ه.ق، خط نستعلیق از کبعلی بن عباس شوندی، «شماره موقت: ۸۹۲۶».
- ۱۴۵/۲۶. انوار الفقاهه^۳ (عربی): در فقه، از شیخ حسن ابن شیخ جعفر کاشف الغطاء نجفی، متوفی به سال ۱۲۶۲ ه.ق. این کتاب بسیار مفصل و بیش از ده مجلد می باشد و به جز کتاب های صید و ذباحت و سبب و رمایه و حدود و دیات، بقیه ابواب فقه را دارا می باشد. به حمد الله تمامی مجلدات آن در این کتابخانه بزرگ موجود است و تا کنون چاپ نشده است. این نسخه، شامل کتاب زکاة (تا پایان وصیت) می باشد. کتابت در اواخر سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۲۷».
- ۱۴۶/۲۷. المعالجات البقراتیه (معروف به کناش)، (عربی): از حکیم، ابوالحسن احمد ابن محمد الطبرسی (پزشک مخصوص رکن الدوله بویه)، کتابت در دوم رجب ۱۳۱۱ ه.ق، خط نستعلیق خوش، عناوین سنگرف، «شماره موقت: ۸۹۲۸».
- ۱۴۷/۲۸. التّحفة الصّفویة فی الانباء النبویة^۴ (عربی): از احمد بن عبدالرضا^۵ (از علمای
-
۱. این نسخه به کتابخانه مرحوم آیت الله سید محمد حجت کوه کمری (مؤسس مدرسه حجتیه در قم)، که کتابخانه شخصی نفیسی داشته، متعلق بوده است. پس از رحلت آن مرحوم کتاب هایش بین بازماندگان تقسیم شد. اینجانب از سی سال قبل تا کنون، بتدریج بیشترین نسخه های آن را برای این کتابخانه بزرگ خریداری نموده ام. فی المثل، دو جلد کتاب وسائل الشیعه از شیخ حرّ عاملی (نسخه اصل که تمامی دو جلد به خط مبارک شیخ حرّ است) در آن مجموعه وجود داشت، و هم اکنون در این کتابخانه بزرگ قرار دارد.
۲. وی این کتاب را با استفاده از تقریرات درس استاد خود، شیخ مرتضی انصاری نگاشته است.
۳. این مجله نیز در کتابخانه مرحوم سید ریحان الله موسوی قرار داشته است.
۴. این نسخه در کتابخانه مرحوم آیت الله فرید نهاوندی فرزند مرحوم آیت الله حاج شیخ علی اکبر نهاوندی قرار داشته است.
۵. وی کتاب های دیگری از جمله: التّحفة العلویة؛ آداب المناظره؛ تحفة ذخائر السابق تألیف نموده است. نسخه موجود را، وی در هفدهم ذی قعدة ۱۰۷۹ ه.ق، در شهر قندهار، به التماس بعضی از علمای آن دیار نگاشته است.

عصر صفوی) کتابت در سده ۱۲ ه.ق، صفحات مجدول، یک سر لوح رنگین زیبا در صفحه آغازین، «شماره موقت: ۸۹۲۹».

۱۴۸/۲۹. معتضد الشیعة فی شرح ارشاد الازهان علامه حلّی^۱ (عربی): جلد دوم، از میرزا جلال الدین بن حاج ملا محمد بن حاج ملا احمد بن ملا محمد مهدی بن ابوذر نراقی (از نوادگان نراقی بزرگ)، این نسخه را عبدالباقی ابن محمد تقی طباطبائی بیدگلی در سال ۱۲۷۸ ه.ق، از روی نسخه اصل که به خط مؤلف بوده و در سال ۱۲۷۷ ه.ق بر وی خوانده شده، کتابت کرده است. «شماره موقت: ۸۹۳۰».

۱۴۹/۳۰. شرح کتاب نجات العباد صاحب جواهر (عربی): از میرزا موسی ابن حسن طیب حکیم (معروف به لسان الاطباء تهرانی ساروی حائری)، وی این کتاب را در شهر ساری مازندران، در سال ۱۳۳۴ ه.ق به پایان برده است. «شماره موقت: ۸۹۳۱».

۱۵۰/۳۱. خلاصة المذاهب (در ردّ قاضی ماوراء النهر)، (فارسی): از قاضی زاده کهرودی، که در عصر شاه عباس صفوی آن را نگاشته است. خط نستعلیق، کتابت در ۲۲ جمادی الآخر ۱۱۰۶ ه.ق، به خط محمد زمان ابن محمد صادق شریف، «شماره موقت: ۸۹۳۲».

۱۵۱/۳۲. مجموعه چند رساله در یک جلد، از جمله:

الف. آئینه جهان‌نما (فارسی): در حوادث مهم تاریخ، به ترتیب از سال ۶۰ تا پایان سال ۱۲۹۴ ه.ق، در عصر مؤلف از سیف‌الدین علی ابن محمد جعفر استرآبادی، نسخه اصل به خط مؤلف؛ ب. ازاحة الاوهام الناشية عن مرضی المتمرضین الوسواسیین المشککین المتلبسین (عربی): از عبدالنّبی ابن علی بن محمد جعفر استرآبادی (فرزند مؤلف رساله پیشین) نسخه اصل به خط مؤلف، در سال ۱۳۳۶ ه.ق؛ ج. رساله عسلیه؛ د. کشف الفوائد؛ ه. اتمام الحجة.

این سه رساله نیز تألیف عبدالنّبی بن علی می‌باشد. نسخه اصل به خط مؤلف، خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۳۵».

۱۵۲/۳۳. غمام القواعد و سحاب الفرائد (عربی): از محمد شمس‌الدین مدعو به ابی عبدالله

۱. این نسخه نیز در کتابخانه مرحوم سید ریحان‌الله موسوی قرار داشته است.

- موسوی حسینی حسنی علوی، که در محرم ۱۲۸۲ ه.ق آن را به پایان برده است؛ احتمالاً نسخه اصل و به خط مؤلف باشد. خط نسخ، «شماره موقت: ۸۹۳۶».
- ۱۵۳/۳۴. تاریخ محمد شاه قاجار (فارسی): از میرزا ابراهیم بن میرزا خلیل، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۳۷».
- ۱۵۴/۳۵. مفتاح النجاة، در شرح دعای سمات، (فارسی): از آقا محمود بن آقا محمد علی بن آقا محمد باقر وحید بهبهانی، خط نسخ، عناوین قرمز، صفحات مجدول و دارای «کمند»، کتابت در سال ۱۲۴۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۳۸».
- ۱۵۵/۳۶. معانی الاخبار شیخ صدوق (عربی): نسخه مصحح و مقابله شده نفیس، کتابت در ۲۷ جمادی الاول ۱۰۶۳ ه.ق، به خط نسخ از مؤمن بن حاج محمد ابهری، «شماره موقت: ۸۹۳۹».
- ۱۵۶/۳۷. ذخیره المعاد (در فضایل حضرت علی بن ابیطالب)، (فارسی): از محمد صادق التمامی الشریف شیرازی، کتابت نسخه در هفدهم محرم ۱۲۷۳ ه.ق، خط نسخ، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۴۱».
- ۱۵۷/۳۸. تحفة الابرار فی معرفة الاقضیة و الاقدار مشیراً فیها للمذاهب و الاقوال (عربی): از عبدالله فرج بن عبدالله بن عمران القطیفی که در جمعه ۲۷ صفر ۱۱۴۴ ه.ق آن را به پایان برده است. کتابت این نسخه در هفدهم ذی قعدة سال ۱۱۴۷ ه.ق در عصر مؤلف، به خط نسخ محمد بن سعید بن محمد بن عبدالله بن حسین المعانی البحرانی، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۴۲».
- ۱۵۸/۳۹. مجموعه سیزده رساله از قاضی سعید قمی و دیگران؛ از جمله: الف. شرح حدیث غمامه؛ ب. رساله الاشارة؛ ج. فوائد الرضویة؛ د. مرقاة الاسرار؛ ه. نفحات الالهیة؛ و انوار القدسیة؛ ز. ترجمة رساله الحکیم رجب علی؛ ح. الحدیقة الوردیة؛ ط. المقصد الاسنی؛ ی. حدیث مشکل؛ ک. احادیث مشکلة من انوار الربیع؛ ل. جواب شیخ احمد احسائی به فتحعلی شاه؛ م. لغات منتخب من مجمع البحرین. خط نستعلیق از یک کاتب در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۴۳».
- ۱۵۹/۴۰. تحفة عبّاسی (در تلخیص و ترجمه فارسی لغات ترکی سنگلاخ از میرزا مهدی خان): تألیف میرزا محمد خونی که آن را برای میرزا محمد ولی خان، در سال ۱۲۵۳ ه.ق

در مشهد مقدّس، نگاشته است. خطّ نستعلیق، احتمالاً نسخه اصل، «شماره موقت: ۸۹۴۴».

۱۶۰/۴۱. انوار الفقاهة^۱ (عربی): در فقه، شامل کتاب القضاء، از شیخ حسن بن شیخ جعفر کبیر کاشف الغطاء نجفی، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۴۵».

۱۶۱/۴۲. قنادیل العسجدات فی معرفة احکام مسائل القضاء و الشهادات (عربی): جلد دوم، از شیخ محمد بن محمد علی هرندی اصفهانی، خطّ نستعلیق، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۴۶».

۱۶۲/۴۳. شهاب الثاقب (فارسی): از آقاابن حاج ابوالقاسم شیرازی جهرمی حائری، که در سال ۱۲۷۵ ه.ق در سفر کربلا و رشت و قزوین و لاهیجان، آن را نگاشته است. کتابت نسخه در سال ۱۳۱۸ ه.ق از روی نسخه اصل، به خطّ نستعلیق آقاابن خانجان انجام گرفته است. «شماره موقت: ۸۹۴۷».

۱۶۳/۴۴. بحر الدعاء (عربی): احتمالاً از مولی عبدالله افندی اصفهانی (صاحب ریاض العلماء)، نسخه اصل به خطّ مؤلف و کاتب دیگر، برگ‌های آغاز و انجام افتاده است. خط نسخ و نستعلیق، کتابت: اوایل سده ۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۴۸».

۱۶۴/۴۵. دیوان امیر خسرو دهلوی (نسخه کهن): کتابت در نیمه دوم سده ۹ ه.ق، خطّ نستعلیق خوش، دارای یک سرلوح رنگین در برگ هفتم نسخه، برگ‌های آغاز و انجام افتاده است. «شماره موقت: ۸۹۴۹».

۱۶۵/۴۶. مجموعه دو رساله در یک جلد:

الف. رساله در اخترشناسی (فارسی): مؤلف ناشناخته، در صفحه ۴۵ این رساله، تاریخ ۶۹۸ ه.ق آمده است. احتمالاً مؤلف در آن سده می‌زیسته است. خطّ نسخ، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛

ب. رساله طالع‌نامه (فارسی): از ابوالخیر محمد فارسی، کتابت در سده ۱۱ ه.ق، در پایان این رساله تاریخ ۸۳۵ ه.ق آمده که ساختگی است و صحیح نمی‌باشد. عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۵۰».

۱. دوره کامل این کتاب ارزنده که بیش از ده جلد بزرگ می‌باشد، در این کتابخانه موجود است.

۱۶۶/۴۷. مثنوی میرزا نصیر طیب^۱ (فارسی): کتابت در هشتم ذی حجه ۱۲۸۴ ه.ق، خط نستعلیق خوش، صفحات مجدول زرین، صفحه آغاز، دارای سرلوح رنگین زیبا، که نام رساله در آن آمده است. «شماره موقت: ۸۹۵۱».

۱۶۷/۴۸. مقاصد الاحباء فی اسرار الاطباء (فارسی): در اسرار و علامات و اعراض و معالجات ضعف قوه باه و منافع و مضار حالات جماع و تشریح آلات تناسلی و مسائل مربوط به آن، از محمد هاشم ابن محمد طاهر طیب تهرانی (معاصر شاه سلیمان صفوی)، نسخه نفیس، خط نستعلیق خوش، عناوین شنگرف، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۵۲».

۱۶۸/۴۹. مجموعه چند رساله در یک جلد: الف. رساله در علوم حقایق (عربی): که مؤلف، آن را برای فرزندش نگاشته است، خط نستعلیق میرزا علی؛ ب. رساله فارسی در عرفان: از شیخ ابوعثمان مغربی؛ ج. رساله عقلیه (فارسی): میرسید علی همدانی. به ضمیمه چند رساله مختصر دیگر، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۵۳».

۱۶۹/۵۰. مجموعه رسائل فارسی از جمله: الف. مجموعه در اربعینات؛ ب. خواص سور قرآن کریم؛ ج. تعلیم کتابت خط و شناختن آن؛ د. رساله در نمازهای تسخیر؛ ه. اربعون اسماء من اسماء الله تعالی. کتابت در نیمه نخست سده دهم ه.ق، نسخه نفیس، جیبی، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۹۵۴».

۱۷۰/۵۱. تحریر اقلیدس (عربی): از خواجه نصیرالدین طوسی، نسخه نفیس دارای جداول و دوایر زیبا و دقیق، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، کتابت در سده دهم ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۵۵».

۱۷۱/۵۲. مجموعه بیاضی بسیار نفیس، شامل سیزده رساله از دانشمندان قدیم، در موضوعات گوناگون: از محی الدین ابن العربی و دیگران، خط نسخ و نستعلیق، عناوین شنگرف، بعضی رسائل به فارسی و برخی دیگر به عربی است. «شماره موقت: ۸۹۵۶».

۱. مطلع آن چنین است:

شبی با نوجوانی گفت پیری
کهن دُردی کشی، صافی ضمیری

۱۷۲/۵۳. مجموعه چهار رساله فارسی در یک جلد؛ از جمله: رساله عقائد النّاجیه، از حسین ابن جهانگیر بن نایب السلطنه (عباس میرزا)، خطّ نسخ خوش، هر چهار رساله تألیف حسین بن جهانگیر، صفحات مجدول زرین، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۹۵۷».

۱۷۳/۵۴. قرآن کریم: خط نسخ ممتاز از خوشنویس مشهور عصر قاجار و یکی از نسخ نویسان برجسته ایرانی، میرزا علیرضا، مشهور به (آقاخان پرتو) که وی را در ردیف میرزا احمد نیریزی دانسته‌اند. این کلام الله را او در سال ۱۳۰۲ ه.ق برای حاج میرزا محمد هاشم سلطان العلماء، یکی از بزرگان عصر قاجار، کتابت نموده است.

تمامی صفحات مجدول با شنگرف و لاجورد، سرسوره‌ها تذهیب رنگین زیبا و پرکار، جلد روغنی رنگین «گل و بوته»، کار استاد آقا محمد رحیم شریف در سال ۱۳۰۵ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۱۶».

۱۷۴/۵۵. قرآن کریم: بسیار نفیس، به خطّ نسخ ممتاز میرزا محمد بن آقا محمد صادق خوشنویس، که در ذی حجه ۱۲۷۶ ه.ق آن را برای میرزا سید محمد سلطان العلماء (از بزرگان عصر قاجار) کتابت نموده است. در دو برگ پایان، شجره نامه سلطان العلماء، در جداول زرین با خطّ ثلث زیبا ترسیم شده است. دو صفحه آغازین نیز مذهب رنگین عالی، کار شیراز، سرسوره‌ها تذهیب رنگین فوق العاده زیبا، جلد دورو روغنی رنگین، برون و درون «گل و بوته» و دارای «کتیبه» که در آن، اسامی ائمه طاهرین علیهم السلام به خطّ ثلث نوشته شده است. جلد از کارهای فتح الله شیرازی است، که در سال ۱۲۸۰ ه.ق آن را ساخته و نام خود را در گوشه‌ای از آن آورده است. «شماره موقت: ۸۸۱۶».

۱۷۵/۵۶. مقالید الابواب، فی مخالقات ابن الخطّاب للوحی و الکتاب (عربی): از مرحوم آیت الله حاج میرزا ابوالقاسم موسوی زنجانی ابن امیر محمد کاظم بن سید محمد حسین بن محسن، وی از علمای عصر قاجار بوده و چند سال در اصفهان می زیسته است. آثار بسیاری را تألیف کرده است؛ این نسخه، بسیار کمیاب و بی بدیل است. در الذریعة آمده است که نسخه این کتاب نزد نوادگان مؤلف موجود می باشد (احتمالاً همین نسخه باشد؛ زیرا دست خطّ فرزند مؤلف، در پایان جزء دوم آمده است.) این کتاب شامل پنج مجلد

و این نسخه کامل و تمامی پنج مجلد را دربردارد؛ بیش از یک هزار برگ در قطع رحلی می‌باشد. کتابت نسخه به خط نسخ، در سال‌های ۱۲۸۱-۱۲۸۴ ه.ق، «شماره موقت: ۸۸۱۲».

۱۷۶/۵۷. روضة الانوار فی کشف الاسرار من اخبار الائمه الاطهار (فارسی): از حاج شیخ محمد یزدی حائری^۱، نسخه اصل به خط مؤلف، در اوایل سده ۱۴ ه.ق، خط نستعلیق، رقعی، «شماره موقت: ۸۸۱۱».

۱۷۷/۵۸. مهج الدعوات و منهج العنایات (عربی): در تعقیبات و حاجات و مهمات، از سید رضی الدین بن طاووس، کتابت در نیمه دوم سده ۱۰ ه.ق، خط نسخ معرب زیبا، دارای یک سرلوح رنگین زیبا از عصر صفوی، عناوین شنگرف، قطع رحلی، «شماره موقت: ۸۸۱۴».

۱۷۸/۵۹. الاختیار من کتاب ابی عمر محمد بن عمر بن عبدالعزیز الکشی، معروف به رجال کشی، (عربی): نسخه نفیس و مقابله شده، کتابت در سده ۱۱ ه.ق، خط نسخ، عناوین ثلث مشکی، «شماره موقت: ۸۸۱۳».

۱۷۹/۶۰. کتاب مرزبان‌نامه^۲ (فارسی): از مرزبان بن رستم بن شروین، از شاهزادگان طبرستان، خط نسخ، سال ۷۴۵ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۳۱».

۱۸۰/۶۱. بخشی از قرآن کریم: شامل یک جزء کامل، نسخه بسیار نفیس و ارزشمند، کتابت در اواخر سده ۴ ه.ق، خط کوفی روی کاغذ، هر صفحه پنج سطر، دارای ۶۶

۱. تعداد سیزده جلد دیگر از تألیفات ایشان، که آن‌ها نیز نسخه اصل می‌باشند، چندی پیش، برای این کتابخانه خریداری گردید.

۲. قدیمی‌ترین و کهنترین نسخه موجود از این کتاب، دو نسخه است؛ یکی در کتابخانه سالتیکوف شچلدین در شهر سن پترزبورگ روسیه، به شماره ۲۷۴، سال ۷۴۰ ه.ق به خط نسخ احمد بن احمد مسلمی قزوینی می‌باشد؛ که از جمله نسخه‌های موقوفه مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی بوده است، و در زمان جنگ ایران و روس، مجموعه نسخه‌های نفیس آن کتابخانه به سرقت رفته است. دیگری همین نسخه کتابخانه است.

نسخه‌های کهن این کتاب بسیار نایاب است، نسخه دیگری در کتابخانه بریتانیا، در لندن، به شماره (OR ۶۴۷۶) سال ۷۶۲ ه.ق موجود است؛ که اساس چاپ کتاب مرزبان‌نامه به تصحیح مرحوم علامه قزوینی بوده است. دیگر نسخه‌های کهن این کتاب، مربوط به سال‌های پس از سده ۹ ه.ق می‌باشد. نسخه موجود از لحاظ قدمت کتابت، فوق‌العاده اهمیت دارد.

برگ، صفحه اول و دوم، مذهب رنگین، از سده ۴ ه.ق، قطع کوچک جیبی، جلد «تیماج زرد» از عصر صفوی، «شماره موقت: ۹۱۱۳».

۱۸۱/۶۲. تبصرة المبتدی (عربی): از عبدالرحمن بن الجوزی، نسخه نفیس و کهن، کتابت در دهم رمضان ۷۷۷ ه.ق به خط ابوبکر ابن عمر ابن صبح ابن عبدالله ابن عبدالحلیم ابن عبدالرزاق ابن عبدالحمید الحرّانی، عناوین شنگرف، نسخه بسیار نایاب، «شماره موقت: ۹۱۳۲».

۱۸۲/۶۳. مختار نامه (فارسی): از محمد هادی کاشانی (مؤلف کتاب لسان الذاکرین)، رساله مختارنامه را، وی در تکمیل کتاب لسان الذاکرین نوشته است. کتابت در چهاردهم جمادی الآخر ۱۲۶۸ ه.ق به خط نستعلیق میرزا محمدعلی ولد میرزا ابراهیم (مشهور به محمد شریف)، «شماره موقت: ۹۱۳۴».

۱۸۳/۶۴. مجموعه چند رساله کهن عربی، از جمله: الف. کتاب الصادح و الباغم، از ابن الهیادی، که به سبک کلبله و دمنه نگاشته است. کتابت در شعبان ۷۲۷ ه.ق به خط نسخ ابی ابن عبدالعزّی ابن ابی عجروسة رأس عین، نسخه نفیس مقابله شده؛ ب. قصیده الشنفری، معروف به لامیه العرب: مؤلف ناشناخته، نسخه کهن، کتابت در سده ۸ ه.ق به خط نسخ ابی ابن عبدالعزّی ابن ابی عجروسة رأس عین؛ ج. مثلثة قطرب: مؤلف ناشناخته، کتابت در سده ۸ ه.ق، خط نسخ ابی ابن عبدالعزّی ابن ابی عجروسة رأس عین، «شماره موقت: ۹۱۳۵».

۱۸۴/۶۵. مجموعه دو رساله: الف. رساله در حکمت (عربی): مؤلف ناشناخته؛ ب. رساله سرّ خواص الحروف (عربی): مؤلف ناشناخته؛ کتابت در سده ۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۳۸».

۱۸۵/۶۶. مصباح الهدی، لفتح ابواب انوار سیبیل العلی الاعلی، در کلام و الهیات (عربی): از حاج ملا محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی، متوفی به سال ۱۲۶۳ ه.ق، کتابت نسخه در عصر مؤلف، در ۲۸ رجب ۱۲۴۴ ه.ق، به خط نستعلیق حیدرعلی بن محمد امین هزار جریبی در محال دودانگه در قریه بالاده در دارالخلافة تهران، در مدرسه حکیم هاشم، «شماره موقت: ۹۱۳۳».

۱۸۶/۶۷. مجموعه چهار رساله: الف. عهدنامه دولت ایران و عثمانی (ترکی)؛ ب. مصالحه نامه دریایی بین دولت عثمانی و دولت روسیه (ترکی)؛ ج. عهدنامه شاه صفی با

- سلطان مراد رابع (ترکی)؛ د. عهدنامه فیما بین دولت ایران و دولت آوستریا. خطّ نسخ و نستعلیق، عناوین قرمز، «شماره موقت: ۹۱۳۰».
- ۱۸۷/۶۸. مصفاة الارواح (در اصول دین): مؤلف ناشناخته، خطّ نسخ، کتابت در پنجشنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۷۳ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۲۳».
- ۱۸۸/۶۹. ابطال الباطل، یا قرارداد وثوق الدوله (رئیس الوزراء) با انگلیس، و بیانیّه ایشان: که در ۱۳ ذی قعدة ۱۳۳۷ ه.ق منتشر شده است. کتابت در سده ۱۴ ه.ق، خطّ نسخ، «شماره موقت: ۹۱۲۴».
- ۱۸۹/۷۰. قوانین السیاق (فارسی): از محمد کاظم کاشانی، که در خصوص قوانین و مقررات کشور و طریق وصول مالیات در عصر قاجار نوشته است. وی این اثر را، در سال ۱۲۵۵ ه.ق به پایان برده است. «شماره موقت: ۹۱۲۷».
- ۱۹۰/۷۱. تحفة الملوك یا روضة الانوار عباسی (فارسی): در معرفة الله و مواعظ و آداب و سلوک رعایا و ملوک، از مولی محمد باقر ابن محمد مؤمن خراسانی، معروف به محقق سبزواری، خطّ نسخ و نستعلیق از محمد حسن بن ملا نجف قزوینی، در چهاردهم ذی قعدة سال ۱۲۷۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۶۶۹».
- ۱۹۱/۷۲. التفتیح الرائع لمختصر الشرایع^۱ (عربی): جلدهای یک و دو در یک جلد، عربی از ابی عبدالله المقداد السیوری الحلّی (معروف به فاضل مقداد)، تاریخ کتابت، مندرج در پایان جلد نخست: ۲۱ شعبان ۹۶۷ ه.ق به خطّ نسخ علی ابن عبدالمحسن الافیلجی، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۸۷۴۸».
- ۱۹۲/۷۳. حدیقة السعداء (ترجمه ترکی کتاب روضة الشهداء مولی حسین کاشفی): از محمد ابن سلیمان بغدادی شاعر (متخلص به فضولی)، نسخه نفیس هنری و مذهب، دارای سرلوح رنگین، برگ پایانی افتاده، کتابت در اوایل سده ۱۲ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۲۰».
- ۱۹۳/۷۴. ریاض القدس (ترکی): از عباسقلی ابن میرزا محمدخان، نسخه نفیس با خطّ نستعلیق، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۲۲».

۱. این کتاب، براساس چند نسخه نفیس و کهن، موجود در این کتابخانه، در سال ۱۴۰۴ ه.ق برای نخستین بار، در واحد انتشارات کتابخانه، در چهار جلد چاپ و منتشر گردیده است.

- ۱۹۴/۷۵. دیوان فارغ: شامل غزلیات، خطّ نسخ، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، برگ پایانی افتاده است، «شماره موقت: ۹۱۱۹».
- ۱۹۵/۷۶. کتابی در احوالات حضرت ختمی مرتبت ﷺ (فارسی): از میرزاعلی اکبر ابن مولی حسین ابن مولی مختار تبریزی (ملقب به عمادالذکرین)، از وعاظ مشهور آذربایجان در نیمه اول سده ۱۴ ه.ق، نسخه اصل به خطّ مؤلف در نیمه نخست سده ۱۴ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۱۷».
- ۱۹۶/۷۷. کتابی در مجالس: از همان مؤلف، در فضایل و مناقب ائمه طاهرین علیهم السلام و مطالب تاریخی و اخلاقی، نسخه اصل به خطّ مؤلف، در سوم شعبان ۱۳۲۴ ه.ق، خطّ نسخ، «شماره موقت: ۹۱۱۸».
- ۱۹۷/۷۸. مجموعه خانی فی غیر المعانی (فارسی): در فقه، از کمال کریم، که در عصر الغ قتلغ بهرام خان آن را نگاشته است. کتابت در شنبه ۲۵ رمضان ۱۰۸۵ ه.ق، خطّ نستعلیق از ملاشیرمحمد، که در یکی از نواحی هند کتابت نموده است. «شماره موقت: ۹۰۸۲».
- ۱۹۸/۷۹. انیس العابدین (عربی): در ادعیه، از مولی محمد بن محمد طیب (از علمای اوایل عصر صفوی)، این کتاب را مانند کتاب البلد الامین نگاشته است. مرحوم علامه مجلسی رحمته الله در کتاب بحار الانوار خود از این اثر یاد کرده است. دارای مقدمه و سه فصل و ده باب، کتابت در نیمه نخست سده ۱۱ ه.ق، «شماره موقت: ۹۰۸۳».
- ۱۹۹/۸۰. قصص الانبیاء^۱ (فارسی): مؤلف ناشناخته، بسیار مفصل، کتابت در سده ۱۲ ه.ق، خطّ نستعلیق، عناوین و آیات شنگرف، «شماره موقت: ۹۰۸۴».
- ۲۰۰/۸۱. مفتاح الجنان (فارسی): در احوال قیامت و قبل و بعد آن، از مولی محمد شفیع بن محمد صالح، کتابت در جمادی الاول ۱۲۶۳ ه.ق، خطّ نستعلیق خوش از حسینعلی بن محمد علی، صفحات مجدول و دارای «کمند»، یک سرلوح رنگین ضعیف در صفحه آغاز ترسیم شده است. «شماره موقت: ۹۰۸۵».

۱. احتمالاً همان نسخه‌ای است که در الذریعة آمده است، و می‌گوید که مؤلف آن در سده ۷ یا ۸ ه.ق می‌زیسته است. دانش‌پژوه، احتمال داده است که این نسخه، برگرفته از قصص الانبیاء احمد بن محمد بن منصور ارفنجی باشد، که نسخه‌ای از آن در کتابخانه ملی پاریس موجود می‌باشد. و آن نیز برگرفته از قصص الانبیاء ابواسحاق ابراهیم ابن منصور ابن خلف نیشابوری است. تعداد صفحات نسخه موجود، بیش از یک‌هزار است.

- ۲۰۱/۸۲. مجموعه دو رساله: الف. ینایع الولاية (عربی): در احکام ولایت قانونی از ابوطالب ابن ابوتراب حسینی قاینی خراسانی، خطّ نسخ، کتابت در شعبان سال ۱۲۹۲ ه.ق، خطّ حسین بن ملامفید، در بیرجند هنگام اشتغال به تحصیل نزد مؤلف کتاب؛ ب. حاشیة معالم الدین از خلیفه سلطان مرعشی، کتابت در سال ۱۲۹۲ ه.ق، «شماره موقت: ۹۰۸۶».
- ۲۰۲/۸۳. کتاب خلاصة اللغات و تفسیر المشکلات (فارسی): مؤلف ناشناخته، خطّ نسخ، کتابت در پانزدهم ربیع الاول ۱۲۲۳ ه.ق در مدرسه «مادر شاه»، در تهران به خطّ محمد محسن هزار جریبی ابن ملام اسماعیل (ملقب به علیشاه) در روستای ولویه از محال چهاردانگه، «شماره موقت: ۹۰۸۷».
- ۲۰۳/۸۴. رساله ای مختصر در تاریخ «اوده» از نواحی هند (فارسی): مؤلف ناشناخته؛ کتابت در سال ۱۲۶۵ ه.ق، خطّ نستعلیق، «شماره موقت: ۹۰۸۸».
- ۲۰۴/۸۵. ایقاظ الغافلین (فارسی): از محمد مؤمن ابن محمد حسین دهکردی، به خط نسخ از سید حسین ابن اسماعیل موسوی نجف آبادی در جمعه، هفدهم جمادی الآخر ۱۲۶۸ ه.ق، عناوین نانوشته، «شماره موقت: ۹۰۸۹».
- ۲۰۵/۸۶. دیوان فارسی محمد طاهر (متخلص به عامل): که در مدح حضرت امام (رضاع) و بقیة ائمة طاهرين عليهم السلام سروده است. بخش دوم این دیوان نیز، شامل قصایدی در کیفیت روز عاشورا است، که در عصر ناصرالدین شاه قاجار، به سال ۱۲۹۴ ه.ق سروده است. نسخه اصل به خطّ شاعر، در سال ۱۲۹۶ ه.ق، نسخه مسوده در پایان، مهر وی با عبارت «پیرو دین محمد، طاهر» مشهود است. «شماره موقت: ۹۰۹۲».
- ۲۰۶/۸۷. جامع الزیارات عباسی (فارسی): از مولی محمد باقر سبزواری، شامل نه فصل، که در عصر شاه عباس دوم صفوی نگاشته شده است. خطّ نسخ کتابت در سده ۱۲ ه.ق، عناوین شنگرف، «شماره موقت: ۹۰۹۵».
- ۲۰۷/۸۸. ضیاء العین فی مراثی مولانا ابی عبدالله الحسین عليه السلام (فارسی): از شاهزاده ضیاء الدوله، محمد رحیم میرزا، کتابت در نیمه شعبان ۱۳۳۷ ه.ق، به خط نستعلیق از جلال الدین، «شماره موقت: ۹۰۹۶».
- ۲۰۸/۸۹. مجموعه چهار رساله: الف. وسیلة النجاة، در معاملات، (فارسی): از علی ابن

- میرزا محمد رشتی جیلانی، کتابت در سال ۱۲۳۹ ه.ق، به خط نسخ حاج محمد تاجر رشتی؛ ب. رساله فارسی در اختلاجات اعضاء: مؤلف ناشناخته؛ خط نسخ، کتابت در سال ۱۲۳۹ ه.ق؛ ج. رساله در علم تجوید (فارسی): مؤلف ناشناخته، کتابت در سده ۱۳ ه.ق؛ د. منظومه عربی در تجوید: از محمد ابن الجزری الشافعی. «شماره موقت: ۹۰۹۸».
- ۲۰۹/۹۰. سفینه النجاة (فارسی): جلد دوم از ملا علی اصغر قزوینی، خط نسخ و نستعلیق، از ملا یار علی مافی، کتابت در ۲۳ ذی حجه ۱۲۳۶ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۰۱».
- ۲۱۰/۹۱. معین العوام، جلد اول در عبادات، (فارسی): از مولی محمد تقی بن حاج محمد حسین کاشانی، متوفی در حدود ۱۳۱۷ ه.ق، این نسخه شامل زکات و خمس می‌باشد و در عصر مؤلف در شوال ۱۲۷۶ ه.ق، و بخشی در رجب ۱۲۷۷ ه.ق، کتابت شده است. خط نسخ، «شماره موقت: ۹۱۰۲».
- ۲۱۱/۹۲. نصایح الاولاد (فارسی): از محمد قاسم ابن محمد شریف، شامل ۱۹۲ نصیحت، کتابت در اواخر سده ۱۳ یا اوایل سده ۱۴ ه.ق، خط نستعلیق، «شماره موقت: ۹۱۰۳».
- ۲۱۲/۹۳. رضوان الآملین فی تعلیق القوانین (عربی): یک جلد از مرحوم آیت الله سید محمد بن عبدالصمد شهشهانی اصفهانی، از علمای برجسته نیمه دوم سده ۱۳ ه.ق در اصفهان، و مؤلف کتاب‌های بسیار که بیشتر آثار ایشان در این کتابخانه موجود می‌باشد. نسخه حاضر، در عصر ایشان کتابت شده است. در پشت برگ آغازین، دست خط وی در خصوص کتاب آمده است. «شماره موقت: ۹۱۰۶».
- ۲۱۳/۹۴. حاشیه عروة الوثقی (عربی): از مرحوم آیت الله حاج سید احمد روحانی قمی ابن مرحوم آیت الله حاج سید صادق قمی، از علمای برجسته قم در عصر ناصری و مؤسس مدرسه حاج سید صادق در محله سلطان محمد شریف قم، نسخه حاضر به خط مؤلف است، که در نیمه نخست سده ۱۴ ه.ق آن را نوشته و مقابله نموده است. «شماره موقت: ۹۱۰۷».
- ۲۱۴/۹۵. مجموعه نه رساله فارسی: الف. رساله انیس العشاق: از حسن ابن محمد (ملقب به شرف و مشهور به رامی)، شامل نوزده باب، کتابت در محرم ۱۰۵۶ ه.ق، خط نستعلیق؛ ب. رساله در طب: از ابوسعید ابن حسین طیب الیهودی (معروف به زرد کلیم) که برای امیر سید نصیر الجیوش نگاشته است. خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ ج. رساله

در بیخ چینی یا چوب چینی: از حکیم الحکماء، که در هند در خدمت اسماعیل هندی نگاشته است، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ د. رساله در بیان خواص نباتی با عنوان جدوار (در فارسی، ژدوار): در خصوص چوب چینی، مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ ه. رساله فارسی در معالجات (از سخنان اهل حکمت): مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ و. ترجمه فارسی طب الرضا علیه السلام: مترجم ناشناخته، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ ز. رساله در ذکر بیان سؤال درویش: مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق، کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ ح. قصاید متفرقة فارسی: مؤلف ناشناخته؛ ط. رساله جامع الفوائد: در طب، از یوسفی ابن محمد بن یوسف (طیب در علامات امراض و علاج آنها)، خط نستعلیق از ملامراد علی بن امیرآقا تبریزی المسکن، کتابت در پنجشنبه، روز غدیر خم ۱۰۵۱ ه.ق، «شماره موقت: ۹۱۱۶».

۲۱۵/۹۶. فقه فارسی: مؤلف ناشناخته، از علمای سده ۶ ه.ق، این نسخه را کاتب از روی نسخه دیگری از سال ۵۹۹ ه.ق نوشته است. کاتب، شمس الدین محمد ابن حسین ابن محمد قمصری، در پایان چنین نوشته است:

از کتابی که در مدینه قم، در تاریخ (شهر جمادی الاول سنه تسع و تسعین و خمسائه هجریه نبویه) نوشته بود، نقل نموده شد. تا بر خوانندگان مخفی نباشد، این کتاب در دو جلد بوده و این نسخه، جلد دوم آن است.

«شماره موقت: ۸۸۱۰».

۲۱۶/۹۷. خواص آیات و منافع سور قرآن کریم (فارسی): از عبدالعلی بن محمد حسین، که در سال ۹۲۶ ه.ق آن را تألیف کرده است؛ کتابت در سده ۱۱ ه.ق؛ صفحه آغاز دارای سرلوح مذهب رنگین، «شماره موقت: ۸۷۹۷».

۲۱۷/۹۸. کتاب المناقب (عربی): از مرحوم آیت الله حاج میرزا یحیی بن محمد شفیع اصفهانی بیدآبادی، خط نسخ، کتابت در سده ۱۳ ه.ق، «شماره موقت: ۸۷۵۸».

۲۱۸/۹۹. مصابیح القلوب (فارسی): از محمد حسین بن عبدالباقی الحسینی الحسنی، کتابت در شعبان ۱۲۳۰ ه.ق، «شماره موقت: ۸۷۵۹».

۲۱۹/۱۰۰. تحفة الائمه، در ادعیه و زیارات، (عربی و فارسی): از مسکین بن محمد رضا

- امامی، خط نستعلیق از میرزا یوسف مکتب‌دار، در دوشنبه، ۱۸ ذی‌حجّه ۱۳۰۵ هـ.ق بنا به درخواست محمد بن عطار، «شماره موقت: ۸۷۶۱».
- ۲۲۰/۱۰۱. المطالب العالیة فی الاحادیث المتعلقة بصلوة الجمعة (عربی): از مؤلف مجهول، خط نستعلیق، «شماره موقت: ۸۷۶۲».
- ۲۲۱/۱۰۲. کنز اللطائف فیما یرتاج الیه بصحیح المصاحف (عربی): از حیران‌حسین بن عثمان، کتابت در سده ۱۱ هـ.ق، «شماره موقت: ۸۷۶۳».
- ۲۲۲/۱۰۳. مجموعه بیست رساله مختلف: از سید محمد مهدی طباطبائی و آقا محمد باقر بهبهانی و محمد امین استرآبادی و شیخ یوسف بحرانی و حسین بن عبدالصمد همدانی و ...، کتابت در ۱۲۲۴ هـ.ق، به خط صادق بن حاج مسیح خوانساری، نسخه مقابله و تصحیح شده با نسخه اصل، «شماره موقت: ۸۷۶۸».
- ۲۲۳/۱۰۴. کتاب ام‌العلوم (ترجمه فارسی الفیه ابن مالک): از عبدالغنی، کتابت در سده ۱۲ هـ.ق، برگ آغاز و انجام افتاده، «شماره موقت: ۸۷۵۳».